

GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Muzeum Pomorskie Armii
ul. Podmurna 93, 81-221
956 16 25 127; REGON 870502
KRS 00000 41632

poprzedni nr 303
VI'07
ef

adres:

Chodzież

Gdańsk-Oliwa

Włodawek

dr. B. Lidzbarski

ZWR-ARK taj. news

Włodawek

Żułowska Maria
zd. Skrzyckiego,
ps. „Jolanta”

UK: 303/303 Pom.

SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI

Żurawska Maria.....

J: K-303/303 Pom.....

Wrocław, z WZ-AK, t. n.

I./1. Relacja —

I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora k. 6 s. 1-8

I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora k. 2 s. 1-2

II. Materiały uzupełniające relację —

III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —

III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —

III./5. Inne ... —

IV. Korespondencja

1) ... k. 2 s. 1-2

V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 6

VI. Fotografie brak

1/2. Dokumenty dotyczące relatora:

^{Żuławska Maria}

1. „Kwestionariusz osobowy” Marii Skrzyckiej - Żuławskiej z 23.03.1945, kserokop. oryg. k. 2 s. 1-4
2. Oświadczenia świadków - odpisy nieweryfikowane z 24.08.1945 i 8.08.1945 w sprawie tajnego mauzolea, kserokop. k. 1 s. 5
3. Pismo M. Skrzyckiej - Żuławskiej do Okr. Komisji Weryfikacyjnej K O Szkolnego Pomorskiego z 31.03.1946 w sprawie melioranta stajni pracy, kserokop. oryg. ręk. k. 1 s. 6
4. Zawiadzenie z 28.08.1948 o prowadzeniu przez M. Skrzycką - Żuławską tajnego mauz. ręk. kserokop. oryg. 1945 k. 1 s. 7
5. Pismo M. Skrzyckiej - Żuławskiej z 27.08.1947 do K O Szkol. Pomorskiego w Tominie w sprawie zatwierdzenia tajnego mauzolea do stajni pracy, ręk. kserokop. oryg. k. 1 s. 8

Kwestionariusz osobowy

Nazwisko Zulawska imiona Maria
 Data, miejsce urodzenia i powiat 8-8-1896 Stawiszyn Kaliski
 Narodowość polaka wyznanie rzym-kat
 Imię ojca oraz imię i nazwisko rodowe matki Józef Skrzyżki Waleria Bryńska
 Stan cywilny małżona
 Imię małżonka (i) Stefan Zulawski nazwisko rodowe żony _____
 Narodowość polaka Wyznanie rzym-kat
 Data zaślubin 20-5-1942 rok
 Czy żyje we wspólności małżeńskiej tak
 Czy żona (mąż) pobiera uposażenie lub zaopatrzenie ze Skarbu Państwa, a w danym razie z jakiego tytułu nie
 Czy współmałżonek pracuje zawodowo (wyszczególnić rodzaj zajęcia lub stanowisko) _____
Kierownik spółdzielni Rolnik w Brzeźnicach

Dzieci (ślubne, uprawnione, pasierby)

L.p.	Imię	Data urodzenia	Czy pozostaje na utrzymaniu nauczyciela - urzędnika
	<u>Zbigniew Zulawski</u>	<u>21-11-1921r.</u>	<u>nie</u>

Stosunek do służby wojskowej

Charakter służby _____ czas jej pełnienia _____
 Stopień wojskowy _____ specjalność _____

1. Niższe .....
2. Średnie (rodzaj szkoły, ilość ukończonych klas, data złożenia egzaminu dojrzałości) .....
*z m. Sereja Szinka Mari Janswickiej w Italim
 sześć klas w roku 1914 (zakończono 28 V 1914)*
3. Wyższe (rodzaj studiów, egzaminy i data ich złożenia) .....
4. Tytuł naukowy (zakład naukowy, który go nadał, i data dyplomu) .....
5. Znajomość języków w mowie i piśmie *niemiecki, rosyjski*
 w mowie .....
6. Zwolnienie od wymaganego poziomu wykształcenia .....

Kwalifikacje zawodowe

(na podstawie jakich przepisów zdobyto i do jakiej kategorii szkół)

M.W.S. i O.S. dla naucz. szkół powszechnych

Uzupełniające wykształcenie zawodowe (egzaminy zawodowe — W. K. N., Instytut Nauczycielski, Kursy C. J. F., Instytut Robót Ręcznych itd.) .....

*Państwowe Kursy Kwalifikacyjne dla naucz. szkół powszechnych
 zajęcia praktyczne i wykłady — w Warszawie 28-V-1915 r.
 Kurs porankolewny higieny w Warszawie w Państwowym Zakładzie
 Higieny 28-V-1915 r.*

Praca zawodowa w szkolnictwie prywatnym i kontraktowa w szkolnictwie państwowym — publicznym oraz inna praca prywatna lub państwowa nie zaliczona do wymiaru uposażenia (rodzaj zakładu, czas jej trwania (od — do) .....

15 w szkole prywatnej od 1-1914 do 31-V-1915. i 1-V do 28-V-1916.

Praca (zawodowa) w czasie okupacji (od 1. 9. 1939 do 1. 2. 1945)

(dokładny czas, rodzaj, miejsce pracy oraz zajmowane stanowisko)

od 10. 9 - do 5. 11. 39 r. w Celtach po kierownictwie przydziału do 1-42 r. nauki polskiej
w gminie Chodecz: 1-II nauka języka polskiego w Chodcu po wyjeździe
Czy zgłaszał przynależność do narodu niemieckiego w charakterze zgłoszenia: Reichsdeutsch, Volks-
deutsch, Eingedeutsch - nie

Praca społeczna kulturalno-oświatowa

Urlopy bezpłatne w służbie państwowej polskiej

Okres pozostawania w stanie pozasłużbowym, w stanie nieczynnym lub zawieszenie w służbie

Pobierane uposażenie w służbie czynnej w dniu 1. 8. 1939 r. z podaniem dodatku wyrównawczego
(nazwa władzy, data i nr. dekretu)

Współwzrost kolegowi - III (osmej)

Na kogo może się powołać, jeśli chodzi o okres 1939-45 Alojzy Skrzyżek - Jan Kucrotok

Obecny adres własny Maria Zulańska Czerniewice gm Chodecz po wyjeździe

Miejsce zamieszkania rodziny

Pod odpowiedzialnością karną zarycam, że powyższe dane są zgodne z faktycznym stanem rzeczy.

Czerniewice dnia 23 - III 1945 r.

Podpis Maria Zulańska

Własnoręczność podpisu p. Zulański M. poświadczam

L. S. Nazwa władzy

INSPEKTOR SZKOLNY
Dzi 30

zob. nr 2

Niniejszym poświadczamy, że pani Maria Skrzycka-Zuławska pracowała jako tajna nauczycielka w czasie okupacji niemieckiej w Golach od 1939-XII-do 1943-I.

podpisy:

- (-) Zofia Wiśniewska
- (-) Sroczyńska Irena

Pieczeń okrągła

Zarząd Miejski w Chodczu
pow. Włocławski

Własnoręczność podpisów ob. ob. Zofii Wiśniewskiej i Ireny Sroczyńskiej

Chodecz, dn. 24.8.1945.

Burmistrz m. Chodcza: za podpis nieczytelny

nr 2

Zaświadczenie

Niniejszym zaświadczam, że ob. Maria Zuławska zamieszkała w Czerniewicach pow. Włocławskiego uczyła mego syna od 1943-45 r.

Pieczeń

Administracja maj. Świątniki
poczta Smiłowice
st. kol. wąs. tor. Gołębin
pow. Włocławek

Świątniki dn. 8.8.45.

Własnoręczność podpisu ob. J. Wieczorka stwierdzam.

Boniewo, dnia 13 sierpnia 1945r.

pieczeń okrągła

Zarz. Gm. w Boniewie
Gm. Pyszkowo, pow. Włocławski

wójt gminy

podpis nieczytelny

Zulawska - Skrzypka Maria
nauk. szk. powa. w Wilkowiecach pow. wolsztawski
Sprawa zaliczenia lat z okresu wojny.

Do

Okręgowej Komisji Weryfikacyjnej przy Kuratorium
Okr. Szk. Pomorskiego
w Toruniu

Odwolanie

Nadpisać na piśmie Pana Kuratora Okr. Szk. Pom. z dnia 17.12.1945 r.
Nr. Os. 1945/45, zgłaszaam odwołanie w sprawie zaliczenia mi lat
pracy nauk., za okres wojny - motywując tym, że pracowałam
w tajnym nauczaniu w terenie gm. Chodecz, a następnie w bra-
niecach gm. Śmiłowice bezpośrednio po wkroczeniu okupanta,
aż do ostatniej chwili tj. do roku 1945-1-15 z.

Na terenie gm. Chodecz pracowałam razem z Kł. Kal. Niemirowską
Zofią, diei Anną, Janą Bogumiłą - zorganizowałyśmy razem
nieodbywając tajno nauczanie, które dało olbrzymie wyniki, gdyż
po odjeździe na podległości około 200 dzieci, dzięki naszej
pracy poszło do klas starszych szkoły powszechnej i pierwszych klas
gimnazjum.

Przebieg całości sprawy o mojej pracy z podpisami Ob. Ob.
gm. Chodecz i Śmiłowice upoważniają mnie do prośby o zaliczenie
mi drugich 5-ciu (pięciu) lat, tak jak w tajnym orzeczeniu
zorganizowanym, gdyż na naszym terenie ono właściwie
istniało.

Maria Zulawska

Wilkowice, d 31. III - 1946 r.

Zawiadzenie

Niniejszym zawiadamiam, że Maria Skowrońska-Zularska
obecnie nauczycielka w Wilkowicach gm. Smilowice -
podczas okupacji ~~nauczycielka~~ drzeci polskiej zakłada
szkołę powszechną na terenie gm. Chodecz. Czyniąc to
gm. Smilowice

Bogumiła Sawet
nauczycielka szkoły powsz.
w Chodczu

M. Wisniewska
nauczycielka szkoły
powszechniej w Chodczu

Własnoręcznie podpisana i oświadczona.
Chodecz, dn. 28.8.43r.

Burmistrz m Chodecz

J. Brainski

Maria Skrzyńska-Zulawska
nauczycielka szkoły powszechnej
w Kilkonickim gm Smilowice
pow. wrocławskiego

Do
Kierownika Szkolnego Pomorskiego
w Toruniu
Komisja Weryfikacyjna

Podanie

Niniejszym oświadczam, że praca moja w szkole w czasie
tajnym za okupanta była pracą zorganizowaną,
ponieważ pracowałam w ścisłym kontakcie z nauczycielkami:
Wasińską, Sofią, Lis Anną, Gawłową, Szojną.

Pracując od 1-go I-1940 r. do 20-IV-1945 roku przygotowałam kandydatów (trój) do wyższych klas szkoły
powszechnej oraz niższych szkoły średniej

Wobec powyższego upraszam o podwójne
zaliczenie lat pracy

Maria Skrzyńska-Zulawska

Proszę niniejszym zaliczaniem:

1. na zaliczenie nauczania
2. na okresenie Komisji Weryfikacyjnej

Smilowice 27-IV-45

1/3. Inne materiały dokumentacyjne:
Żuławska Starość

1. Oświadczenie Gustawa Olszewskiego
z grudnia 1968 o działalności
Żuławskiej Starości, mpis kop. +
kserekop.

ks. 2 s. 1-2

303/R
1

O Ś W I A D C Z E N I E

Ja niżej podpisany Gustaw Ignacy Olszewski, zamieszkały w Gdańsku - Wrzeszczu, Al. Grunwaldzka Nr. 131 n.6, Świadczy odpowiedzialności karnej za złożenie nieprawdziwych oświadczeń dla Marytki Władz - stwierdzam, co następuje:

Ob. Łuzawska Maria, c. Józefa i Walerii z Bryńskich, ur. dnia 8.VIII.1898r. należała do konspiracyjnej organizacji, jako członek zaprzysiężony, najpierw do Z.W.Z. (Związek Walki Zbrojnej), a po unifikacji do A.K. (Armia Krajowa) od dnia 10.III.1941r. aż do końca okupacji w charakterze punktu łączności w Czerniewicach pow. Wrocławek i występowała pod pseudonimem " Jelęta ".

Powyższa stwierdzam na tej podstawie, że jako oficer A.K. w tym okresie byłem szefem łączności Sztabu Komendy Okręgu Pomorskie (kryptonim " Reich ") i występowałem na tym terenie pod pseudonimem " Stanisław ", a ob. Łuzawska bezpośrednio mnie podlegała.

Gdańsk, - Wrzeszcz, dnia XII.1968r.

(Gustaw Olszewski)

Gd-wron. Zmianowski 715 57-2789
Tju wron
(18w 200)

z akt G. Olszewskiego

303/P
2

O S W I A D C Z E N I E

=====

Ja niżej podpisany Gustaw Ignacy Olszewski, zamieszkały w Gdańsku - Wrzeszczu, Al. Grunwaldzka Nr. 131 m.6, świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie nieprawdziwych oświadczeń dla użytku władz - stwierdzam, co następuje:

Ob. Żukawska Maria, c. Józefa i Walerii z Bryńskich, ur. dnia 8.VIII.1898r. należała do konspiracyjnej organizacji, jako członek zaprzysiężony, najpierw do Z.W.Z. (Związek Walki Zbrojnej), a po unifikacji do A.K. (Armia Krajowa) od dnia 10.III.1941r. aż do końca okupacji w charakterze punktu łączności w Czerniewicach pow. Włocławek i występowała pod pseudonimem " Jolanta ".

Powyższe stwierdzam na tej podstawie, że jako oficer A.K. w tym okresie byłem szefem łączności Sztabu Komendy Okręgu Pomorze (kryptonim " Reich") i występowałem na tym terenie pod pseudonimem " Stanisław", a ob. Żukawska bezpośrednio mnie podlegała.

Gdańsk, - Wrzeszcz, dnia XII.1968r.

* (Gustaw Olszewski)

Gd-wom. Ziemickiego 715 52-2789
Tju. odłamki (18w 200)

z akt G. Olszewskiego

303/P
1

O S W I A D C Z E N I E
=====

Ja niżej podpisany Gustaw Ignacy Olszewski, zamieszkały w Gdańsku - Wrzeszczu, Al. Grunwaldzka Nr. 131² m.6, świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie nieprawdziwych oświadczeń dla użytku Władz - stwierdzam, co następuje:

Ob. Żukowska Maria, c. Józefa i Walerii z Bryńskich, ur. dnia 8.VIII.1898r. należała do konspiracyjnej organizacji, jako członek zaprzysiężony, najpierw do Z.W.Z. (Związek Walki Zbrojnej), a po unifikacji do A.K. (Armia Krajowa) od dnia 10.III.1941r. aż do końca okupacji w charakterze punktu łączności w Czerniewicach pow. Włocławek i występowała pod pseudonimem " Jolanta ".

Powyższe stwierdzam na tej podstawie, że jako oficer A.K. w tym okresie byłem szefem łączności Sztabu Komendy Okręgu Pomorze (kryptonim " Reich") i występowałem na tym terenie pod pseudonimem " Stanisław", a ob. Żukowska bezpośrednio mnie podlegała.

Gdańsk, - Wrzeszcz, dnia XII.1968r.

(Gustaw Olszewski)

Gd-wiem. Zmianowski 715 52-2789
Tju odnowy' (18w 200)

z akt G. Olszewskiego

IV/1. Korespondencja bieżąca: Łutawska Maria

1. List. M. Łutawskiej z 1.09.1968,
ręk. oryg. k. 1 s. 1
2. Pismo Fundacji do M. Łutawskiej
z 7.02.2001, kserokop. k. 1 s. 2

303/P

A

szanowny Panie

W sprawie ustalenię bytności w Olsie Gen B. z Karkowa.
rozpoczęłam starania o legitymację ZBO WSK. W tym celu potrzebny
mi będzie świadek, do którego to Genia - Genia o tym z panem rozmowa!
iata, wiec b. prosze o wypełnienie karty świadka, która, Genia wsta-
nie w dane następnie prosze wyemeryje dzień objawy nie, spotkali
dla zależenia tej sprawy.

Łona przedstawienia dla dane. oraz dla

Łona

Anna Zjawiska

- Olsie, Liczmanickiej 7m 3.

dnia 1. IX. 1968r.

ELŻBIETY ZAWIA

sk. 220 / p. n.

Toruń dnia 7 II 2001

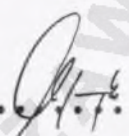
2

Szanowna Pani Urszulo

W zbiorach Insp. Włocławek jestteczka osobowa K-303
 Żuławska Maria ps. "Jolanta" Żołnierz AK zamieszkała
 ostatnio Gdańsk Oliwa ul. Liczmańskiego 7 m 3.
 Proszę o kontakt z rodziną i uzyskanie zdjęcia oraz
 relacji o jej działalności konspiracyjnej.
 Załączam Oświadczenie Gustawa Olszewskiego z 1968r.
 Załączam kserokopię pisma do p. Halina Sicińska
 proszę serdecznie o informację , interwencję w/w sprawie.

Serdeczne pozdrowienia
 dla Pani i wszystkich
 Koleżanek i Kolegów
 Środowiska Pomorskiego
 AK Okręgu Gdańsk.

z poważaniem

 .....

Michał Ojczyk

T: K-303/303 Pom.

Wrocław,

Łukasza Maria

Tr. Party i informacyjne

K. 6

1. 2-303 110 3 - Wtoctawek
 4. Lutenska Maria 5 1
 6. Jolanta 7
 8. Józef; Waleria 9 8.8 1898
     Brynski 10 1945
 10. Oliwa, ul. Liczmyńskiego 11
     9/12
 12. wsiadecznia q. Obrowskiego 12
11 536 / 1901/4 verbe

303

ZWZ-AK
Włocławek

4 Zutańska Jagna

5 Brzyska

2

6 "Jolanta"

7 Zutańska

8 Józef i Waleria

9 ur. 08.08.1898

10 obecnie Główna-Olsza
ul. Lichmanowskiego 7/3
tel. 52-27-89

12 osiedlenie Gustawa
Olszowskiego "Gyrocjona"

14 punkt Tęczyński

K 536 19614K

Tęczyńska

verte

Maria Zutańska "Yolanta" ur. 8. VIII. 1898
córka Józefa i Walerii z Bryniskich
była członkiem najpierw ZWZ (Związek
Walki Zbrojnej) - potem TK od dnia
zaprzysiężenia 10. III. 1941 do końca okupacji.
spełniła zadanie łączniczkę punktu
w Ciermiewicach pow. Włocławek / SK 85

Rel. 303 p. P. K. W. O. C. A. W. K. 3

Zukawska Maria

ps. Jolanta ^{tyrm. s. k.} Młynarczyk z Czerwic k. Włocławka

Oliva, Liermaniskiego 9 $\rightarrow$ ^{les} 12

adres podał J. Olsowski

złoty w wpis pracownicy

o mel 28 V 75 more Przelackiej - Pymyńskiej

zob. oświadczenie Gracjan

K

UNDACJA
ENERGIA
ELŻBIETY Z...

1.

2. 303

2672 - AKJ
3. Wrocławe 4

4 Zntawske Mama 5 Bryniska

6. Jolanta 7 Zntawske

8 Józef i Helena 9 nr. 8.08.1898

10 ~~ul. Gdansk - Oliva 11
ul. d. romanistki 9, 1/2 tel 52-27-83~~

12 ~~osiedlenie G. Olnowskiego, Gwiazda~~

verte

K 536 13017 K, W -

20 prymary 2000 2012-2013
od 10.03.1941 aż do 1945
płk. kierownik w Czerwiniarach pow. Włodzawski, gdzie
była nauczycielką

W. J. brot

~~była nauczycielką
była siostrą Skrzyckiego (?)
administratorką prowadzącego
w Górze Kłodzkiej,~~

303/P Wtootawelg
Zntawski ... i Zntawskie Marie (nie byli
wtootawelg) ⁺⁺¹⁸⁸⁶
mf O. Olowelg 1187

skądoby w FK w Czerniowcach, gdzie
była melina

Po arystokracji wtootawelg
zostawit jej do Zntawelg Patubielg
a pozniej nocelg, poczyna odnowelg,

Zntawskie prowadzide tj. namerami)

Żuławska
Skrayche Maria

Włodaw.
t.n. 6
JOW! 6

zob. Ziobkowski B., Polska Godziemu
na Kujawach..., Tomi 2008,
s. 420, 424-426

Gdańsk Oliwa

włocławek

ps. „Jolanta”

Żuławska Maria

Kurowska Maria

